

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Milana Moravu v právnej veci navrhovateľov: 1/ pána **T. P.**, 2/ pani **M. P.**, obaja bytom H., 3/ pani **E. F.**, bytom D., všetci zastúpení advokátkou JUDr. L. R., so sídlom L. proti odporcovi: **Obvodnému pozemkovému úradu v Senci** so sídlom Hurbanova 21, Senec, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č.j.: 4096/2004/89/Ko zo dňa 19.9.2007, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5Sp/47/2007-31 zo dňa 6. apríla 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Sp/47/2007-31 zo dňa 6. apríla 2011 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave potvrdil rozhodnutie odporcu Č.j.: 4096/2004/89/Ko zo dňa 19.9.2007, ktorým tento rozhodol o reštitučnom nároku navrhovateľov tak, že nespĺňajú podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. o) zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva v znení neskorších predpisov (prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu), preto sa im nenavracia vlastníctvo k pozemku a nepriznáva sa im právo na náhradu v pôvodnom katastrálnom území V. podľa PK stavu vl. č. 756, parc. č. X. o výmere 3 942 m², kultúra roľa. Správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ako to vyplynulo z vykonaného konania, pozemok prešiel do vlastníctva štátu, a to v časti parcely č. X., zlúčenej v parcele C-KN č. X. o výmere 2 825 m² na základe kúpnej zmluvy zo dňa 25.8.1975 v prospech Riaditeľstva diaľnic v Bratislave za kúpnu cenu 16 950 Kčs a v časti parcely o výmere 738 m² na základe kúpnej zmluvy zo dňa 16.5.1974 v prospech MNV Veľký Biel za kúpnu cenu 4 428 Kčs. I napriek tomu, že pozemok okrem jeho zbytkovej časti vo 379 m² odpredali, vlastní navrhovatelia tento pozemok o celkovej výmere 2 626 m² ako parcelu v registri E č. X. a X., dôkazom čoho je list vlastníctva č. X.

V súvislosti s uplatneným reštitučným nárokom krajský súd uviedol, že z obsahu predloženého administratívneho spisu zistil, že 30.12.2004 navrhovateľ v 1/ rade si u odporcu uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnosti PK vložky V. č. 756, parcely č. X. o výmere 3 942 m² - roľa z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. o) zákona č. 503/2003 Z.z. Uplatnenie nároku osobne podpísal, uviedol v ňom ako oprávnené osoby seba a navrhovateľky v 2/ a 3/ rade a priložil k nemu geometrický plán. Uviedol v ňom, že pôvodní vlastníci pozemku Š. P. a P. P. zomreli a po prededení predmetného pozemku sa stali jeho vlastníckmi navrhovateľ v 1/ rade v podiele 4/6, navrhovateľka v 2/ rade v podiele 1/6 a navrhovateľka v 3/ rade v podiele 1/6. Kúpnu zmluvou zo 16.5.1974 predal navrhovateľ v 1/ rade Československému štátu – MNV vo Veľkom Bieli z predmetného pozemku časť o výmere 738 m² za kúpnu cenu 4 428.- Kčs a následne kúpnu zmluvou zo dňa 25.8.1975 Československému štátu – Riaditeľstvu diaľnic Bratislava ďalšiu časť pozemku o výmere 2 825 m² za kúpnu cenu 16 950.- Kčs; spolu teda predal Čsl. štátu 3 563 m², nepredanou ostala časť pozemku o výmere 379 m². Pôvodná parcela č. X. o výmere 3 942 m² bola

rozdelená na parcely č. X. (324 m²) a X. (2 302 m²), ktoré podľa listu vlastníctva č. X. katastrálneho územia V. sú vo vlastníctve navrhovateľov, a to navrhovateľa v 1/ rade v podiele 4/6 a navrhovateľiek v 2/ a 3/ rade každá po 1/6.

Námietky uplatnené v podanom opravnom prostriedku súd vyhodnotil ako nedôvodné. K námietke, že navrhovateľ v 1/ rade odpredal štátu viac ako vlastnil (spolu 3 563 m², hoci jeho podiel predstavoval iba 2 628 m²) uviedol, že z pohľadu rozhodnutia odporcu táto námietka nie je podstatná. Predpokladom splnenia podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. o) zákona je skutočnosť, že štát sa stal vlastníkom pôdy, prinavrátania ktorej sa osoby oprávnené podľa zákona domáhajú, bez právneho titulu. V prejednávanej veci vlastníctvo časti parcely prešlo na štát na základe kúpnych zmlúv. I keď navrhovateľ konal v rozpore s ust. § 138 Občianskeho zákonníka, navrhovateľky v 2/ a 3/ rade nevyužili možnosť dovolať sa (relatívnej) neplatnosti ním uskutočneného predaja pozemku štátu nad rámec jeho vlastníckeho práva, preto je potrebné pokladať obidve kúpne zmluvy za platné. K námietke, že odporca sa nevysporiadal so zbytkovou časťou pozemku, pretože celková výmera, ktorú vlastní (2 626 m²) nevydá pôvodnú výmeru pozemku 3 942 m², súd uviedol, že po predaji 3 563 m² mal vo vlastníctve pôvodných vlastníkov – navrhovateľov 1/ - 3/ ostať zbytok vo výmere 379 m², ale v skutočnosti vlastní 2 626 m², pričom odporca sa touto časťou parcely správne nezaoberal, lebo v konaní podľa zákona č. 503/2003 Z.z. nie je úlohou odporcu riešiť prípadné nezrovnalosti v zápisoch vlastníckych práv, ale výlučne posúdiť oprávnenosť uplatnených nárokov podľa tohto zákona.

Okrem toho súd konštatoval, že nárok na navrátenie vlastníctva k pozemku pôvodného par. č. X. uplatnil účinne iba navrhovateľ v 1/ rade, keďže z obsahu jeho podania z 30.12.2004 nevyplýva, že by bol navrhovateľkami v 2/ a 3/ rade splnomocnený na uplatnenie nároku v ich mene. Na tomto závere nič nemenia ani dodatočne predložené plnomocenstvá udelené 15.03.2005, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty, ktorá bola zákonom stanovená lehotou do 31.12.2004. Vzhľadom k negatívnemu charakteru napadnutého rozhodnutia táto skutočnosť nemohla mať vplyv na správnosť rozhodnutia odporcu.

Na základe takto zisteného skutkového stavu v danej veci krajský súd dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je správne a zákonné, preto jeho rozhodnutie podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľom, ktorí nemali vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania.

Proti rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa v 1/ až 3/ rade. Namietali v ňom, že rozsudok je vecne nesprávny, nakoľko súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP). Nemôžu sa plne stotožniť s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pretože pokiaľ namietali nezrovnalosti vo výmerách, nemali na mysli len rozpor medzi výkupom a zostatkovou výmerou, išlo len o príklad existujúcich rozporov v skutkovom stave veci. Ak na štát v skutočnosti prešla len výmera 1 316 m², tvrdenie o vykúpených výmerách titulom citovaných kúpnych zmlúv je mylné a nezakladá sa celkom alebo vôbec na pravde. Dôvodná je teda otázka, či boli uzavreté zmluvy platné, či neboli zrušené alebo zmenené a či skutočne došlo k vyplateniu náhrady a v akom rozsahu. Odporca mal vzhľadom na uvedené preveriť platnosť predloženej zmluvy s Riaditeľstvom diaľnic Bratislava a skúmať, či nedošlo aspoň sčasti k prevzatiu nehnuteľnosti štátom bez právneho titulu. Zastávajú tiež názor, že odporca nemal skúmať len reštitučný titul, o ktorý navrhovateľ v 1/ rade oprel svoj nárok, pretože podľa ustanovenia § 2 zákona č. 503/2004 Z.z. môže oprávnená osoba preukázať prechod vlastníctva nehnuteľnosti na štát ktorýmkoľvek titulom uvedeným v ustanovení § 3. Okrem toho, ak si navrhovateľky v 2/ a 3/ rade neuplatnili svoj nárok riadne a včas, bol to dôvod na zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci odporcovi na nové rozhodnutie. Navrhli preto, aby odvolací orgán napadnutý rozsudok zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov uviedol, že v zmysle podanej žiadosti navrhovateľa v 1/ rade skúmal, či je splnená podmienka prevodu podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona. Šetrením bolo preukázané, že predmetná nehnuteľnosť prešla do vlastníctva čl. štátu na základe kúpnych zmlúv zo dňa 25.08.1975 a zo dňa 16.05.1974, takže prevod pozemku do vlastníctva štátu nenastal bez právneho dôvodu, čím nie je splnená podmienka prevodu nehnuteľnosti na čl. štát podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona. Námiетка právnej zástupkyne o neplatnosti kúpnych zmlúv sa javí odporcovi ako nedôvodná, keďže navrhovateľa nepredložili žiaden doklad alebo listinu, ktorá by preukázala neplatnosť kúpnych zmlúv, ani žiadne listiny, ktorými by sa boli dožadovali určenia ich neplatnosti na súde. Námiетка týkajúca sa výmery sa javí ako neopodstatnená a zavádzajúca, pretože odporca vychádzal z identifikácie parciel č. 320-382/05 zo dňa 19.04.2006,

ktorú vyhotovil Katastrálny úrad v Bratislave, Správa katastra Senec a ktorá je pre správny orgán záväzná a nemenná. V prípade chybných zápisov si tieto môžu vlastníci pozemkov doriešiť na Katastrálnom úrade v Bratislave, Správe katastra Senec. Nakoľko žiadatelia boli v konaní neúspešní, odporca nepovažoval za potrebné konštatovať v rozhodnutí, že navrhovateľky v 2/ a 3/ rade si svoj nárok neuplatnili riadne a včas. Odporca preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil ako súladný so zákonom a odvolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľov nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25.04.2012 (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Predmetom odvolacieho konania v danej veci je rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu, ktorým správny orgán rozhodol, že navrhovatelia nespĺňajú podmienky uvedené v ust. § 3 ods. 1 písm. o/ zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a že sa im nenavracia vlastníctvo k pozemku a nepriznáva právo na náhradu za pozemok v pôvodnom katastrálnom území V. podľa PK stavu vl. č. 756, parc. č. X. o výmere 3 942 m² – roľa, pretože nebolo preukázané, že predmetná nehnuteľnosť prešla do vlastníctva čl. štátu bez právneho dôvodu. Podstatou podaného odvolania je tvrdenie, že správny orgán nemal o uplatnenom nároku rozhodnúť bez toho, aby sa zaoberal nezrovnalosťami vo výmerách pozemku a nárok navrhovateľov mal posudzovať nielen podľa uplatneného titulu.

Podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona č. 503/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľnosti bez právneho dôvodu.

Podľa § 5 ods. 1 cit. zákona, právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého

obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, viazaný rozsahom odvolania, preskúmal rozsudok krajského súdu, pričom nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v jeho odôvodnení, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami navrhovateľov, ktoré boli relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, preto sa odvolací súd s rozsudkom krajského súdu stotožňuje v celom rozsahu a na zdôraznenie jeho správnosti považuje za vhodné reagovať iba na námietky uplatnené v odvolaní.

K námietke navrhovateľov, že správny orgán mal posudzovať uplatnený nárok nielen z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. o/ zákona, ktorý bol uvedený v uplatnení nároku odvolací súd odkazuje na znenie citovaného ustanovenia § 5 ods. 1 zákona, z ktorého vyplýva povinnosť oprávnenej osoby pri uplatnení nároku zároveň preukázať skutočnosti podľa § 3. To znamená, že je zákonnou povinnosťou oprávnenej osoby pri uplatnení nároku uviesť, na základe ktorej z taxatívne vymedzených skutočností v § 3 svoj nárok uplatňuje a túto **zároveň aj preukázať**. Rovnako to znamená, že je povinnosťou správneho orgánu tvrdenú skutočnosť na základe predložených dôkazov alebo tvrdení preskúmať a podľa výsledku o nároku rozhodnúť, ale z ničoho nevyplýva jeho povinnosť, skúmať všetky možné skutočnosti, v dôsledku ktorých mohlo prejsť vlastníctvo k pozemku na štát alebo na inú právnickú osobu.

Rovnako nepovažuje odvolací súd za opodstatnenú ani ďalšiu námietku, že bolo povinnosťou správneho orgánu skúmať určité nezrovnalosti vo výmere pozemku, a to dokonca nad rámec námietok navrhovateľov. Pokiaľ vykonaným šetrením dospel správny orgán k záveru, že v danom prípade nebol naplnený tvrdený dôvod na vrátenie vlastníctva k pozemku, nemal dôvod zaoberať sa prípadnými nezrovnalosťami týkajúcimi sa výmery pozemku, keď bol navyše viazaný identifikáciou parciel č. 320-382/05 zo dňa 19.04.2006. V administratívnom spise sú založené obe kúpne zmluvy a nebol dôvod spochybňovať ich platnosť, čoho sa napokon v konaní pred správnym orgánom nedomáhali ani navrhovatelia.

Záver krajského súdu, vyplývajúci z obsahu spisu, že navrhovateľky v 2/ a 3/ rade si svoj nárok neuplatnili riadne a včas, nebol dôvodom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu, pretože išlo len o ďalší dôvod, pre ktorý nemohli byť navrhovatelia úspešní, preto tento dôvod nemohol mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že na základe takto zisteného skutkového stavu navrhovateľom nevzniklo právo na vrátenie vlastníctva k predmetnému pozemku a preto rozhodnutie správneho orgánu je vecne správne.

Po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od právneho názoru vysloveného v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1, § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovatelia neboli úspešní a odporca na ich náhradu nemá zákonný nárok.

Poučenie : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková